

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

Riječ predsjednika

KRIZA, STRAH, KAOS...

Dodatno smanjenje sredstava za obrazovanje drugim ovogodišnjim rebalansom, odlazak najdugovječnijeg ministra znanosti obrazovanja i športa, udžbenički kaos početkom školske godine – tri su najvažnija događaja vezana uz školstvo između posljednjeg broja našeg glasila u prošloj školskoj godini i broja koji se, poštovane čitateljice i čitatelji, nalazi pred vama.

Prvi ovogodišnji rebalans je pokazao, a drugi to samo dodatno potvrdio, da kada država štedi onda se to najžurnije i najtemeljite čini upravo u kresanju sredstava predviđenih za obrazovanje. Prvo su stradale nastavničke plaće, zatim jedno za drugim nestajala su vesele postignuća sada već bivšeg ministra, od tzv. besplatnih udžbenika i učeničkog prijevoza do osjetnog smanjenja gotovo svih proračunskih stavki. Rezalo se nemilice, od oka, bez prethodnog sagledavanja posljedica. Sve, ama baš sve, što se po ovom pitanju učinilo, upućuje na zaključak da, na žalost, živimo i tko zna koliko ćemo dugo još živjeti u zemlji u kojoj kada novca u proračunu ima, onda ga za školstvo ima manje nego za državnu administraciju, lažnu socijalu i košta drugo. Kada pak proračunska špina presahne, onda se to baš na školstvu slama prije i žestice nego na drugim proračunskim korisnicima. Posljedica svibanjskog kresanja prosvjetarskih plaća jeste rekordno zaostajanje plaća u školstvu. Lipanjsko zaostajanje kreće se od 234 kn u srednjem školstvu do astronomskih 722 kuna u osnovnom školstvu. Spomenuti podatak trebao bi jednom za svagda ušutkati sve one koji se pretrgoše u obrani plodotvornih učinaka sramotnog svibanjskog sporazuma između Vlade i pojedinih sindikata javnih službi.

Iako smo u našem sindikatu više i upornije od drugih tražili odgovornost pa i smjenu sada već bivšeg ministra Dragana Primorca, sada, kada se sve manje više sleglo, ne krijemo svoje razočaranje načinom odlaska ministra koji je školstvom upravljao punih pet i pol godina. Lakše se diše – najdojmljiviji je komentar Primorčeva odlaska koji sam ovih dana čuo od jedne visoko pozicionirane dužnosnice u Ministarstvu. I stvarno, ako se može govoriti o pozitivnim učincima smjene čelnog čovjeka ministarstva, onda je to, barem za sada, opuštenija atmosfera u staklenoj karingtonki na Sveticama. Manje se šapuće, otvorenije se razgovara, sve je nekako opuštenije, normalnije. Ma koliko se to nekom činilo nebitnim, nagovještaj manje kontroliranog ozračja, solidna je pretpostavka da se u školstvu napokon počnu događati pozitivni pomaci. Hoće li se ova slutnja obistiniti pokazat će kvaliteta brojnih zakašnjelih dokumenata na kojima ovih dana intenzivno rade prosvjetne vlasti.

Zbrka s udžbenicima, medijski razglasaena kao udžbenički kaos, iz dana u dan sve se više produbljuje. Prosvjetne vlasti uglavnom sve gledaju sa sigurne udaljenosti. Kao da svakim svojim potezom poručuju: Ne bi se šteli mešati! Ovakvo se ponašanje dade razumjeti iako ne i opravdati. Naime nakon što je stotinama milijuna kuna vrijedna imovina, tzv. besplatni udžbenici, završila značajnim dijelom, u najlošijoj varijanti, u kontejnerima a, u najboljoj varijanti, na livadama, postojeće se stanje s nabavkom udžbenika doima gotovo nepopravljivo. Barem trenutačno i barem u značajnijoj mjeri. Nadajmo se da će dogodine državne vlasti osigurati svakom učniku potrebne udžbenike, da će udžbenici biti tiskani po pristojnim cijenama, da će prosvjetne vlasti donijeti takve propise koji će osigurati postojanost udžbenika, ali i odgovornost svijui involviranih u ovu problematiku za čuvanje imovine koja će formalno biti imovina škola, a neformalno imovina svih nas čija djeca iz udžbenika uče i nas koji se udžbenicima svakodnevno unsvome poslu koristimo.

Predstojeća školska godina, kolegice i kolege, bit će godina velikih iskušenja. Na velikoj će kušnji biti naša vječna spremnost da entuzijazmom nadoknađujemo toliko toga što bi nam društvena zajednica trebala i morala osigurati. Ljubav prema učenicima i najdivnijem pozivu na svijetu često će nam u narednim tjednima i mjesecima biti jedino pogonsko gorivo. Unatoč svemu tome valja nam svima skupa izdržati u varljivoj nadi da one tko dotakne dno ostaje mogućnost povratka na površinu. O drugoj mogućnosti, želimo vjerovati, manje izvjesnoj, nekom drugom prigodom.

JESENSKI PROSVJEDI ?!

Drugi ovogodišnji rebalans državnog proračuna iznjedrio je dvije nove restriksijske mjere, uvođenje tzv. kriznog poreza i povećanje stope PDV-a s 22 posto na 23 posto. Što se tiče prve mjere ona je u javnosti prikazana kao prihvaćanje sindikalnog prijedloga. Što se opet te sindikalne strane tiče Vlada RH je konzultacije o restriksijskim mjerama provela s predstavnicima sindikalnih središnjica, odnosno sindikalnim sugovornicima koje je sama odabrala. Po pitanju spomenutih restriksijskih mjera sindikalne su se središnjice očekivano podijelile. Neke su sindikalne središnjice dale podršku spomenutim mjerama, otvoreno ili prešutno, dok su se Nezavisni hrvatski sindikati odbili izjasniti bez prethodno provedenog izjašnjavanja predstavnika njenih granskih sindikata. Hrvatska udruga sindikata, inače sindikalna središnjica četvrta po veličini, otvoreno se izjasnila protiv spomenutih mjera. Gotovo istovremeno, bez prethodno provedenog usuglašavanja s ostalim središnjicama, kolege iz Hrvatske udruge sindikata najavile su i prosvjedne skupove u prvoj polovici rujna.

Zdenac života

Nezavisni hrvatski sindikati, odnosno desetak predsjednika sindikata učlanjenih u NHS, 23. srpnja održali su tiskovnu konferenciju ispred Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu s koje je demantirana NHS-ova podrška vladinim restriksijskim mjerama i istaknuta potreba zajedničkog nastupa svih sindikalnih središnjica u rujanskim prosvjednim okupljanjima. Spomenuta tiskovna konferencija, inače medijski izvrsno popraćena, trebala je rezultirati pronalaženjem zajedništva u organizaciji prosvjednih okupljanja koja je prethodno najavila Hrvatska udruga sindikata. Također, s ove je tiskovne konferencije upozoreno na štetne posljedice svakog sindikalnog soliranja u organizaciji prosvjeda protiv vladinih mjera.

Sindikalno nejedinstvo

Na žalost, ni poslije više pokušaja, predstavnici sindikalnih središnjica nisu se uspjeli dogovoriti oko zajedničkog sudjelovanja u prosvjedima protiv vladinih antirecesijskih mjera. U međuvremenu kolege iz Udruge hrvatskih sindikata definirale su točne datume i mjesta na kojima će se prosvjedni skupovi organizirati. Iako su i na spomenutim zajedničkim skupovima predstavnici ostalih sindikalnih središnjica pokušali kolege iz HUS-a

uvjeriti kako nije dobro prosvjede organizirati radnim danom, kolege iz Hrvatske udruge sindikata ostale su pri svome. Prosvjede su kolege iz HUS-a odlučile organizirati od 9. do 15. rujna u nekoliko hrvatskih gradova. U međuvremenu je od strane predstavnika Hrvatske udruge sindikata upućeno više oštrih optužbi protiv predstavnika ostalih sindikalnih središnjica, što je dodatno umanjilo ionako neznatne izgleda o organizaciji zajedničkog nastupa. Ovo se dogodilo unatoč činjenici da su predstavnici ostalih sindikalnih središnjica, prije svih predstavnici Nezavisnih hrvatskih sindikata, pozivali kolege iz HUS-a na zajedništvo. Predstavnik Preporoda je tako u emisiji HRT-a „Hrvatska uživo“ 17. kolovoza i 7. rujna pozivao ne samo na potrebu sindikalnog zajedništva, nego i otvoreno pozvao članstvo i sve zaposlene u školama na sudjelovanje u spomenutim prosvjedima. Višekratno, isto ili vrlo slično, višekratno je u javnosti istupao i predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata.

Glavno vijeće Preporoda i Središnji odbor NHS-a

Najviše tijelo Sindikata Preporod raspravljalo je o najavljenim prosvjedima na svojoj redovitoj sjednici održanoj 28. kolovoza. Nakon provedene rasprave zaključeno je da predstavnik Preporoda na Središnjem odboru NHS-a upozna sindikalnu središnjicu sa zaključcima Glavnog vijeća našeg sindikata. Predstavnik Preporoda će, prema zaključcima u javnosti, u svim javnim istupima podržati za-

htjeve kolega iz Hrvatske udruge sindikata. Također, Preporod će sve svoje članove pozvati da se odazovu pozivu kolega iz HUS-a i sudjeluju na predstojećim prosvjednim okupljanjima. Naša sindikalna središnjica treba učiniti dodatne napore kako bi se osiguralo zajedništvo svih sindikalnih središnjica u narednim prosvjednim aktivnostima. Na Središnjem odboru Nezavisnih hrvatskih sindikata, održanom 2. rujna, zaključeno je kako NHS neće sudjelovati na prosvjedima u organizaciji HUS-a jer se ovi prosvjedi organiziraju radnim danima i jer zbog unaprijed određene lokacije, datumi i satnice nije moguće organizirati dolazak svih zainteresiranih članova sindikata udruženih u Nezavisne hrvatske sindikate.

Poziv na prosvjed

Sindikat Preporod je 8. rujna pozvao sve svoje članove da se od 9. do 15. rujna odazovu pozivu kolega iz Hrvatske udruge sindikata i sudjeluju u najavljenim prosvjedima. U spomenutom pozivu naš je sindikat iznio i dodatne razloge zašto bi upravo prosvjetari trebali sudjelovati na predstojećim prosvjednim okupljanjima. Također, sindikalni povjerenici su dobili zadatak krenuti u pripreme aktivnosti i mobilizaciju članstva kako bi članovi Sindikata Preporod pripremni i visoko motivirani dočekali nadolazeće prosvjedne aktivnosti.

M.R

SEVER: OTVORENI ZA ZAJEDNIČKI PROSVJED

O socijalnim prosvjedima:

NSH je donio odluku da će ići u prosvjed u tijeku jeseni, u neradni dan i da će ga pokušati organizirati zajedno s drugim

sindikalnim središnjicama. Nismo definirali vrijeme i mjesto kako ne bismo sebi ili drugim sindikalnim središnjicama vezali ruke.

O akcijskom jedinstvu sindikalnih središnjica:

Sada, s obzirom na ovaj najavljeni prosvjed HUS-a, može djelovati da smo prilično razjedinjeni, međutim, o ključnim stvarima imali smo itekako zajedničke stavove i mislim da ih možemo imati i ubuduće. Interesi koje zastupamo moraju biti iznad osobnih, ne smije biti sujete. Ključna pitanja, kao što su Zakon o radu, mirovinski i zdravstveni sustav, tu moramo pokazati jedinstvo koje je nužno.

O izvanrednim parlamentarnim izborima:

Nemamo jedinstven stav. Neki misle da ne bi bilo loše napraviti Vladu nacionalnog jedinstva kako se ne bi gubilo vrijeme prijevremenim izborima, a drugi su za prijevremene izbore. Kriza nam ne daje vremena, pogotovo što naša kriza nije rezultat samo svjetske ekonomske krize nego je rezultat nefunkcioniranja ove zemlje, pa su nužna hitna rješenja.

Z. Duka

Novi list, 7. rujna 2009.

Glasiilo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu **Preporod**,
Petrinjska 59a, 10000 Zagreb
Izdavač: SZHS Preporod
Uredništvo: Sonja Mudrić i Marko Ružić

Urednik: Željko Stipić
Priprema i tisak: I.T.M. VRBOVEC d.o.o.
Glasiilo je besplatno; prijavljeno je
Ministarstvu kulture sektoru za informiranje
19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-boj: 532-03-5/2-95-01/142.

Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine, klasa:612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasiilo je oslobođeno poreza.

Izveštaj sa 8. sjednice

Kao što je već uobičajeno, prije samog početka nove školske godine, Glavno vijeće HSS Preporod održalo je svoju osmu sjednicu. Iz dnevnog reda svakako treba izdvojiti analizu Nacrta Prijedlog Pravilnika o normi rada u srednjoškolskim ustanovama na kojeg je Preporod Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa uputio svoje primjedbe, razmatranje sudjelovanja Sindikata u najavljenim prosvjednim aktivnostima kao i izvješće predsjednika o aktivnostima u ljetnim mjesecima. Govorilo se i o, u ovo vrijeme vrlo aktualnom, radu Komisija za tehnološke viškove po pojedinim županijama, a razmatralo se i pitanje organiziranja već tradicionalnog listopadskog sindikalnog skupa.

Kao što je već rečeno, iz MZOŠ-a smo primili Nacrt Prijedlog Pravilnika o normi rada u srednjoškolskim ustanovama.

Sindikat Preporod je na Nacrt Pravilnika o normi uputio 31. srpnja detaljne primjedbe i sugestije. Sadržaj primjedbi i sugestija predstavljen je članovima Glavnoga vijeća. Na žalost, predstavnici Ministarstva tražili su, a naš se sindikat s time složio, da se o sadržaju spomenutog dokumenta ne ide ni prema članstvu, ni prema javnosti.

Kao što je iz medija već dobro poznato, 24. kolovoza 2009. godine Hrvatska Udruga Sindikata uputila je poziv svim sindikalnim središnjicama, sindikatima i građanima poziv na sudjelovanje u nizu prosvjednih skupova u više hrvatskih gradova, dok bi se centralni skup održao u Zagrebu, na Trgu bana Jelačića, 15. rujna u 16 sati. Glavni prosvjedni zahtjevi

ovih skupova bili bi ukidanje kriznog poreza i vraćanje stope PDV-a na 22%, uz niz predloženih mjera za zaštitu radničkih prava, ali i očuvanje hrvatskog gospodarstva. Glavno vijeće Sindikata zauzelo je stav da u ovoj akciji ne trebamo nastupati samostalno, već u okviru aktivnosti koje će poduzimati naša sindikalna središnjica NHS. Sastanak Središnjeg odbora NHS-a bit će održan 2. rujna, te će na temelju njegovih zaključaka o aktivnostima Sindikata Preporod članstvo biti obaviješteno putem web-stranice i glasila.

Od drugih aktivnosti u kojima je sudjelovao predsjednik Sindikata u neuobičajeno burnom ljetu izdvajamo prosvjed na fontani Zdenac života u organizaciji Nezavisnih hrvatskih sindikata i sastanak s novim ministrom znanosti, obrazovanja i športa Radovanom Fuchsom. Naime, 23. srpnja predstavnici NHS-a održali su konferenciju za novinare na kojoj su upozorili na štetne posljedice uvođenja kriznog poreza na standard građana, a posebno na činjenicu da je to novo „kresanje“ plaća onima koji su kao prvi podnijeli teret recesije – državnim i javnim službenicima. Simboličnim bacanjem kovanica u Zdenac života željelo se poručiti ministru financija da pokupi i taj sitniš ne bi li spasio državnu blagajnu.

Predsjednik sindikata Željko Stipić bio je pozvan na sastanak s gospodinom Radovanom Fuchsom 28. srpnja, te ga je upozorio na brojne otvorene probleme hrvatskog školstva i iznio stavove Preporoda. Posebno je naglasio tragičnu situaciju u kolektivnom pregovaranju za osnovno školstvo i

upoznao gospodina ministra s činjenicom da su radnici u sustavu osnovnog školstva bez kolektivnog ugovora skoro 1000 dana, dok kolektivni ugovor za sustav srednjeg školstva ističe krajem ove godine, te je nužno formirati Pregovarački odbor i započeti nove pregovore.

Temeljem izvješća članova Glavnog vijeća konstatirano je da najveći problemi u radu komisija za tehnološke viškove postoje u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Stoga je dogovoren hitni sastanak Županijskog vijeća Splitsko-dalmatinske županije za 31. kolovoza, a odlazak u Split iskoristit će se i za održavanje konferencije za novinare i odlazak u Ured državne uprave kako bi se upozorilo na nepravilnosti u radu Županijske komisije za tehnološke viškove. O tim će nepravilnostima biti obaviješteno i Ministarstvo, odnosno državna tajnica Dijana Vican.

Premda je održavanje skupa za sindikalne povjerenike u listopadu postalo već tradicionalno, Glavno vijeće je konstatiralo da bi organiziranje skupa, bez postojanja „jakih“ sindikalnih sadržaja, u ovim teškim vremenima bilo neracionalno i sindikalno neosjetljivo. Naime, u razdoblju od posljednjeg skupa nije donesen niti jedan novi zakonski akt, ali su mnogobrojni najavljeni. Stoga je donesen zaključak da će se održavanje skupa odgoditi za vrijeme nakon što novi pravilnici budu doneseni, kako bi skup bio aktualan i sadržajan.

Sonja Mudrić

STOTINE PRAVNIH SAVJETA - www.sindikat-preporod.hr Olivera Marinković, pravna savjetnica u Hrvatskoj zajednici osnovnih škola

ZA ŠAKU OCJENA

Nešto oko čega se danas gotovo svi slažu je da je hrvatski obrazovni sustav u teškim problemima na više-manje svim razinama: od personalne, kadrovske, pa sve do stručne, političke i financijske. Nastavnici su isfrustrirani, administracija je nesposobna, škole su neopremljene, učenici nezainteresirani, roditelji neinformirani. No, ovakvo stanje nije vladalo oduvijek i, dok se može reći da je jedna strana problema u tome što se školstvo nije razvijalo zajedno s druš-

tvom (a i hrvatsko društvo samo po sebi razvijalo se sporije od ostalih s kojima se volimo uspoređivati), druga je strana problema u tome što je u nekim područjima došlo čak i do nazadovanja.

Po nekim mišljenjima - s kojima se ne moraju svi slagati - početak kolapsa hrvatskog obrazovnog sustava prilično je lako vremenski odrediti. Riječ je o onom trenutku prije petnaestak godina kad je jednim izglasavanjem i jednim potpisom uništeno nešto što je do tada glatko funkcioniralo - sustav prijemnih ispita za srednje škole - i uvedeno upisivanje na temelju osnovnoškolskih ocjena. Proces je izveden tako profesionalno i efikasno da mnogi danas nisu ni svjesni da je došlo do neke promjene: osim tihe i bespomoćne manjine koja uglavnom radi u toj struci i informirana je isključivo po službenoj dužnosti, jedni su uvjereni da je za upis u srednje škole i dalje potrebno proći nekakav ispit, dok drugi uopće ne znaju da su nekakvi klasifikacijski ispiti ikada i postojali. Jedina veća tragedija od ove je ta da se o svemu tome danas gotovo i ne govori; svake će se godine periodički podići galama vezana uz udžbenike, popravne ispite, zaključivanje ocjena, ali nitko neće postaviti pitanje - bar ne naglas - kako je moguće da su djeca iz neke škole iz predgrađa, koja su jedva naučila zbrajati razlomke, uspjela s pristupne liste za elitnu gimnaziju izgurati učenike iz boljih škola, samo zato jer je neki ravnatelj svojim nastavnicima rekao "u ovoj školi najmanja ocjena može biti trojka".

Njezino veličanstvo Potvrda

Jedno od mogućih objašnjenja je u onom starom vicu koji najbolje ocrtava svu tragediju činovničkog mentaliteta u Hrvata: javio se čovjek na natječaj za spasioaca na plaži i pitaju ga: "Znate li plivati?", a on, uspravno, čilo i postojano kano klisurina, odgovori: "Ne, ali imam potvrdu." Vic je ispočetka bio ciljan na određenu regionalnu skupinu, ali je s vremenom postalo jasno - ako je itko uopće i imao iluzija - da se "šala" može primijeniti na cjelokupnu naciju. Nebrojeno je

primjera za to, i u neku ruku, to je logično. Uvijek na marginama nekog većeg carstva, Hrvati su povijesno svoj ideal pronalazili u hvatanju mjesta u državnoj službi, gdje bi u nekom općinskom uredu mirno dočekali starost, kad već ne mogu doći dalje, do Beča ili Pešte. Sve ostalo je prolazno, govorili su stari, ali općinski čato je vječan, svjetovni Bog sirotinje i seljaka kojemu se odlazilo s kolutom sira ili svježe zaklanom kokoši kako bi udijelio milost u obliku papira sa žigom, vrhunaravnim dokazom vrijednosti i stabilnosti i jedinim načinom da se približi Carskom i Kraljevskom idealu.

I vrijeme je teklo, carstva su se uzdizala i padala, a civilizacija je ušla u novi krug uspona. Međutim, kroz sve tehnološke i društvene evolucije i revolucije, hrvatski činovnički mentalitet je ostao nepromijenjen, poput krokodila i žohara. Dok su u Americi božanstva postali trud i poduzetništvo, a u Evropi vještina i znanje, u jednoj zemlji seljaka na brdovitom Balkanu vrhovno i jedino božanstvo ostao je papir, potvrda da imaš nešto, makar to nemaš, ili da jesi netko i nešto, makar bio nitko i ništa. Jer, po tom stavu, što ne piše na papiru sa žigom, to niti postoji, niti je ikada postojalo. Zarobljeni u stazisu panonskog blata, Hrvati su zagrizli vlastiti rep i stali ga gutati, proizvodeći nove i nove papire, povećavajući vrijednost u vlastitim očima, a smanjujući je u očima svih ostalih. Sve dok tu doktrinu, taj katekizam formalizma, nisu odlučili podići na višu razinu, a to je da školske ocjene, mjerni instrument koji nikad nije trebao služiti ničemu drugome osim provjeravanju trenutnog znanja i sposobnosti i postavljanju smjernica za daljnje napredovanje, pretvore u apsolutno mjerilo sveopće sposobnosti djeteta za daljnje školovanje.

Iste ocjene - različito znanje

Mnogo je razloga zbog kojih je ovakav sustav upisa u srednje škole nelogičan i dugoročno štetan, kako za pojedinca, tako i za sustav u cjelini, a oni glavni se mogu podvesti pod nepreciznost, razaranje kriterija i uspostavljanje krivih prioriteta. Krenimo od najočitijeg.

Školska ocjena kao takva može imati samo korektivnu funkciju. Njome se učeniku kaže koliko uspješno je izvršio ono što se od njega zahtijevalo i koliko je bio relativno uspješan u odnosu na druge iz svoje skupine. Kaže mu se na što u bližoj budućnosti treba obratiti pažnju kako bi nadoknadio ono što je propustio. Međutim, u hrvatskom sustavu školstva ocjena je postala spomenuti državnočinovnički papir, potvrda o dostojnosti i kvaliteti osobe u cjelini, koja joj otvara ili zatvara sva vrata na koja ova može poželjeti pokucati, bez ikakve kritičke provjere ili usporedbe različitih elemenata sustava. Još jednom: ocjena je mjera uspješnosti u izvršavanju onoga što se tražilo. Međutim, u hrvatske srednje škole upisuju se učenici iz različitih osnovnih škola u kojima su se od njih tražile različite stvari. Da, sve hrvatske škole imaju isti nastavni program, ali različiti nastavnici će raditi na različiti način i, za ovaj slučaj još važnije, različito će ocjenjivati postignuća. Upravo zato se vrlo često dogodi da se vrlo dobri učenici iz kvalitetne škole, u kojoj nastavnici ozbiljno shvaćaju svoj posao, ne uspijevaju upisati u željenu gimnaziju zato jer su im mjesta oduzela djeca iz lošije škole u kojoj su se ocjene

dijelile šakom i kapom.

Ocjenjivanje drugim sredstvima

S ovim je povezan i drugi razlog, a to je već spomenuta rečenica: "U ovoj školi učenici ne smiju imati ocjenu manju od trojke", a koja nije izmišljena, nego ju je izrekla (najmanje) jedna zagrebačka ravnateljica. I prije nego što svi skoče na noge zbog neprofesionalnosti i potencijalne korumpiranosti, treba reći da je gospođa stvar postavila sasvim razumno. Naime, ako je mjerilo znanja učenika isključivo ocjena iz osnovne škole, bez ikakve provjere i preispitivanja, onda je, znajući da se u mnogim drugim školama ocjene poklanjaju, upravo bezumno i neljudski inzistirati na tome da se vlastitim učenicima ne izađe u susret i olakša im upis u bolju gimnaziju, "kad se već toliko ubacuju preko reda, nećemo valjda mi našima podmetati noge". Naravno, bolje bi bilo kad bi svi korektno radili svoj posao i ocjenjivali po objektivnim kriterijima, apsolutnim ljestvicama i standardiziranim zadacima. Na žalost, ne rade i svatko se mora snalaziti sam za sebe. I u takvoj situaciji kriterij za zaključivanje ocjene prestaje biti znanje, sposobnost i trud učenika, a postaju lokalpolitički razlozi, rejting škole, upornost roditelja u obijanju ravnateljevih vrata i volja da se nekome izađe ili ne izađe u susret.

Što je još gore, ovakav stav se prenio i na neke gimnazije gdje se blagonaklonost prema (nekim) učenicima proglašava "izlaženjem u susret", dok je zapravo riječ o korupciji u svom najčišćem, enciklopedijskom značenju, ali, kao što reče Conan barbarin, to je već druga priča...

Hrvatska, zemlja ocjena

I treća, najtragičnija posljedica, koja će ostaviti - a u proteklih petnaest godina je već i ostavila - najdublje tragove, je potpuno poremećeni sustav vrijednosti da se u školu ne ide zbog znanja, nego zbog tog famoznog Papira, potvrde da si završio i da znaš, pa makar nemaš pojma ni o čemu. Umjesto da ocjena, kao mehanizam korekcije i pritiska, pomaže u stjecanju znanja, dogodio se obrat, znanje je postalo sredstvo za dobivanje ocjene, i kao i kod svih takvih slučajeva, pojavila se cijela horda zainteresiranih za pronalaženje prečica i obilaznih puteva. Ocjena na kraju osnovne škole je postala resurs koji se želi kupiti svim sredstvima, ako treba, radom, ali zašto se previše truditi kad su i ostali načini dostupni i često poprilično lakši? Učenici - i, što je još gore, roditelji - su postali svjesni da je za kakav-takav uspjeh na kraju dovoljno igrati igrice s nastavnicima, hvatati se za pravilnike i natezati se jer će na kraju pametniji popustiti, a onaj drugi (upotrijebiti riječ koja ovamo zaista pripada ne bi bilo pedagoški) će dobiti dobru ocjenu i otići u gimnaziju gdje neće znati pomnožiti dva broja i gdje će se profesor pitati iz kojeg je uzbekistana ovaj došao i tko mu je, za Boga miloga, predavao matematiku, ako mu je itko i predavao! No, što je još gore, taj će učenik u srednju školu, uz neznanje, dovuci i stav da je jedino važna ta jedna brojka na kraju školovanja i da se kroz cijelu godinu može zabavljati, dok god na kraju ima - Pravilnicima hvala - nekoliko prilika za njeno ispravljanje od kojih će jednu valjda i iskoristiti jer, kad se dobro pogleda, za dvojku je zaista po-

trebno tako malo...

No, još je strašniji i brutalniji izbor postavljen pred roditelje koji misle dugoročno, a u situaciji su da mogu birati između dvije osnovne škole. U koju upisati dijete, onu lošiju, u kojoj možda neće dobiti baš najbolje obrazovanje, ali će imati sve petice pa će, kad zahvaljujući peticama, upiše dobru gimnaziju, valjda sve nekako nadoknaditi, ili bolju, u kojoj će dobiti bolje znanje, ali riskira ne tako dobar prosjek i nemogućnost upisivanja gimnazije (koje će popuniti oni iz škole iz prvog dijela rečenice)? I tako će loše osnovne škole postajati sve cjenjenije, a dobre će gubiti svoju kvalitetu jer će vidjeti da svi oko njih dijele ocjene šakom i kapom, pa će se i oni prilagoditi i “samo malo spustiti kriterije”.

Stres i (ne)pismenost

No, najveća tragedija hrvatskog obrazovanja možda i nije u takvom sustavu kao takvom, već to što je tako nešto na snazi penast godina, a da gotovo nitko o tome ne govori. U medijima će se tako pronaći lamentacije o teškom životu profesora, o potcjenjivanju profesije, jednom godišnje će se svi raskokodakati o cirkusu s udžbenicima, ali nitko neće spomenuti ključnu kariku koja već desetljeće i pol jednu generaciju za drugom vodi u pogrešnom smjeru, a sve zbog administrativne odluke za koju nitko živ ne može pronaći ijedan suvisli argument. Pritom opravdanja tipa “stres” i “nekima bolje odgovara usmeno, nego pismeno provjeravanje” ne treba uzimati ozbiljno; kao što je kratko i jasno objasnila jedna kolegica na jednom nastavničkom internetskom forumu, stres jednog ispita nije ništa prema stresu koji će učenik doživjeti

kad se nakon petica u osnovnoj školi zaredaju jedinice u prvom srednje. Isto tako, ako nekome ne odgovara pismeno ispitivanje, to znači da, oprostite na iskrenosti, ili nema pojma ili je nepismen. A ako je cijela moderna civilizacija utemeljena na pismenosti, onda je valjda logično da se od djece koja bi, kao, jednog dana trebala biti stručnjaci, očekuje da su u stanju ono što znaju pokazati pismeno. Jer ako ne znaju, to je samo za sebe problem koji treba riješiti, i to na vrijeme, a ne gurati pod tepih izgovorima kako “nekome odgovara ovo, a nekome ono”.

Da bi stvar bila još gora, cirkus s upisima je pojačan još jednom glupom birokratskom odlukom, a to je da se učenik ne može prijaviti na dvije škole istovremeno. Tako su mnogi prisiljeni na kalkuliranje s budućnošću jer, ma koliko učenik bio dobar, ako u jednoj školi bude samo za jedan posto ispod crte, u drugom roku će sva dobra mjesta već biti popunjena i morat će se zadovoljiti s mjestom tko zna gdje samo zato jer se nekom činovniku u Ministarstvu učinilo da bi bilo dobro eliminirati petljanciju s dvostrukim prijavljivanjem i spuštanjem crte. Dakle, odlučilo se ljude prilagoditi sustavu, a ne, kao što bi trebalo, sustav ljudima, i ako prilagođavanje ne uspije, tim gore po ljude.

Rješenje je trivijalno, ili možda i nije?

Moguć je i još jedan razlog za ovakav nerazuman sustav, o kojemu se, logično, ne govori previše, a to je da je početkom devedesetih bilo nastavnika kojima se nije dalo baviti prijemnim ispitima pa su malo potegnuli za rukav nadležne da im smanje količinu obaveza. Međutim, ako je uopće

u tome stvar, vrlo je vjerojatno da je i njima u ovih petnaest godina to prisjelo i da su i najgluplji shvatili da je bolje uložiti inicijalni trud i odabrati bolje kandidate, s kojima će se u sljedeće četiri godine nešto moći i napraviti, a ne biti prisiljen sa svakom generacijom krenuti od početka i trošiti vrijeme i trud kako bi ih se naučile osnove - od čitanja, pisanja i računskih operacija, pa sve do osnovne pristojnosti i ponašanja u društvu.

Naravno, svi će ovi problemi nestati uvođenjem državne male mature (a neki drugi će se vjerojatno pojaviti, ali život ionako nije savršen). Međutim, kao prvo, kako je krenulo, do toga ćemo se načekati i, kao drugo, fascinantno je koliko je malo potrebno promijeniti kako bi se situacija drastično popravila: dovoljno je promijeniti jedan članak zakona! Jednim potezom pera koji ne mora biti čak ni obavezujući - izbor se može ostaviti školama. One koje su sretno se upisivanjem na temelju ocjena, neka im bude, ali one koje žele da im učenici dolaze sa znanjem, a ne samo s potvrdom o znanju, će sigurno vrlo rado obaviti proces testiranja jer će on garantirati pošteniji izbor i kvalitetniji rad u sljedeće četiri godine.

Naravno, trebalo bi uložiti trud na svim razinama, i trebalo bi razmisliti kako što provesti, a tu je hrvatska država nekako oduvijek bila najtanja. No, bio bi to dobar početak da se izađe iz činovničkog mentaliteta koji podrazumijeva hodanje uokolo natrpan potvrdoma koje ništa ne znače ili, drugim riječima - s punim rukama i praznom glavom.

Dalibor Perković

NEMAMO ČAK NI IMENIKA

ŽELJKO ČIZMAR, prof. hrvatskog jezika

O početku nastave bez školskih knjiga: Umjesto da se ministar ispriča zbog kaosa koji je nastao, poručuje neka radimo bez udžbenika mjesec dana. U hrvatskom jeziku to je jako teško. Ja mogu za sutra fotokopirati pjesmu, za slijedeći sat opet, ali kad to postane tekst sa četiri, pet stranica, gotovo nemoguće. Poziva se na improvizaciju, a ionako se utrkujemo s nastavnim planom zbog ove državne mature. Ova je školska godina specifična i po tome što je počela i bez dnevnika i imenika, jer navodno nisu tiskani, pa su nam kopirali lanijske.

O činjenici da se knjige ne mogu naslijediti: Ministarstvo je u sklopu demokracije smislilo da mora imati pet, šest udžbenika za svaki predmet. Sve je tako složeno da je udžbenik moguće koristiti jednu godinu, a drugu već ne. Tu treba napraviti reda, vjerojatno nikad nećemo imati samo jedan udžbenik iz hrvatskog za gimnazije, ali barem bi trebao biti u uporabi nekoliko godina.

O najavi ministra Fuchsa da će vratiti projekt besplatnih udžbenika: To je za jednu financijski puno jaču zemlju dobar projekt. Kod nas bi trebalo napraviti socijalni projekt, da knjige dobiju oni kojima to doista treba, a da im država uz to kupi i tenisice, i traperice, i jaknu, i da im pomogne u troškovima prijevoza. Je li potrebno da Todorčević unuci imaju pravo na besplatne udžbenike, a netko nema za torbu?

Lj.Bratonja Martinović

Novi list, 8. rujna 2009.

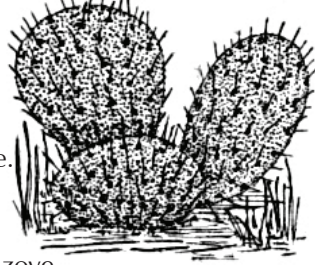
BODLJIKAVA POEZIJA

Natječajna idila

Dok u kaminu tiho pucketava vatra i pod težinom ministra drijema fotelja školski odbor u toploj sobi raspisao natječaj za učitelja.

Stiglo je na stotine molbi sve jedna bolja od druge na jednoj je i oznaka bila vele, to su prstići tajnice Buge.

Otvaraju se pristigle molbe ravnatelj prvu čita: Jurić Ana tišina, telefon zvoni, ministar zove, čuje se: Ana je kćerka župana.

V. Karabuva

OSIGURANJE AUTOMOBILA – NOVA POGODNOST ZA ČLANOVE
INFORMIRAJTE SE KOD VAŠEG POVJERENIKA
ILI NA
www.sindikata-preporod.hr

Razmišljanja jedne učiteljice

Prošli su ljetni praznici, započela je škola, ali ne onako kako bi trebala. Možemo se mi u prosvjeti truditi svim silama, osmijehom i dobrom voljom kao i uvijek, ali na žalost ne možemo ispraviti tuđe nepromišljene poteze, niti spašavati one koji kada je bilo vrijeme nisu riješili mnoge stvari. Najžalosnije je kada znate da ste u svemu tome stvarno bespomoćni.

Aktualna tema kaosa oko udžbenika još se nije u potpunosti stišala jer još uvijek vlada opća ponuda i potražnja – kupuje se, prodaje, razmjenjuje. Iskreno, svojem djetetu nisam još ništa kupila, ali budem. Čekam da prvo provjerim sve mogućnosti od web ponuda, preko antikvarijata, starijeg brata do prijatelja i poznanika. Moj srednjoškolac strpljivo čeka. Prošlogodišnje udžbenike smo poklonili – smatram da se besplatno ne prodaje. Prijateljica koja ima blizance tražila je knjigu viška. Zamislite apsurd? Njih dvoje i da svaki treba svoj udžbenik, a idu u isti razred. Zar se nešto ne može i podijeliti ako su djeca u istom razredu, istoj klupi? Svi se snalazimo, a kako čujem, od ovih tu preko puta moje zgrade, na travi, ljudi se družu. Svi pokušavamo ublažiti vlastito mišljenje, kao i riječi.

ZVONI ŠKOLSKO ZVONO

Nastava je počela, udžbenika još nema, tek tu i tamo neka bilježnica, olovka. Teško je nabaviti sve odjednom. Iskreno, nakon toliko godina staža i bezbroj promjena, mogu raditi bez udžbenika. Puno i previše toga se ovih godina nagomilalo. Bezbroj novih naslova je osvanulo, a bezbroj nestalo. Negdje se u silnoj gomili različitosti izbora jednostavno zaboravila prava vrijednost udžbenika kao jednog od izvora znanja. Dok se u svijetu već razvija trend digitalne budućnosti i prijenosa znanja putem kompjutera, te ohrabruju nove generacije učenika i učitelja da koriste tu istu tehnologiju, mi se vraćamo pisanju, kopiranju i usmenom prenošenju znanja. Zato se sada pitam – nije li sve ovo ipak trebalo doći na naplatu? Nažalost, u najgore vrijeme.

Mislim da nisam jedina učiteljica koja je sjela i pregledala sva izdanja novih udžbenika, bilo sama ili s kolegicama, te prokomentirati sve plusove i minuse, pa se na kraju odlučiti za najbolju varijantu. Bilo je izdavača koji su znali poslušati naše mišljenje, ispraviti greške, poboljšati uvez, pa čak i prilagoditi cijenu, a bilo je i onih drugih. Sada nije važno – tu smo gdje jesmo i trebamo po brzom postupku „krpati” rupe u praznome džepu.

Unatoč prvim šokovima koji su nas već počeli lupati još prije ljetnih praznika, vruća jesen stiže s nizom drugih problema. Prvi radni dan, prva sjednica, prva kava iz automata, poznata i nepoznata lica u zbornici-lijepa je to slika, dok ne čujete što se sve treba po brzom postupku riješiti. Nije nam teško, navikli smo brzo reagirati i spremno dočekati svaki problem, ipak smo mi prosvjetari, ali... Broj odjela je smanjen s tri na dva. Jedan tehnološki višak. Radi se o prvom razredu. Svi smo iznenađeni jer znamo da je već pri upisu bilo djece s poteškoćama u razvoju što znači, da za primjerene uvjete rada, trebate imati i manji broj djece u razrednom odjelu. Svi

to znamo, ali i zaboravljamo kada se na svemu štedi.

O višem pedagoškom standardu i dalje možemo samo sanjati. Ne osuđujem nikoga, ali znam, kao i mnogi drugi, koliko energije, snage, volje i suradnje treba da bi se zadovoljile potrebe sve djece, pa i one kojima ta ista pažnja treba dvostruko, ako ne i trostruko. Nije dijete krivo, nije niti roditelj, ali nije niti učiteljica. Na žalost, uz svu dobru volju i svu pomoć koju možete dobiti mišljenja sam da se uvijek i opet sve lomi na onima koji rade izravno s djecom. Nije ovo jedini slučaj. Nije niti najteži, a sigurno nije jedini. Ponekad stvarno nema dovoljno vremena za individualan pristup svakom djetetu, niti individualan rad, iako pokušavamo i dajemo sve od sebe. Često smo zbog takvih situacija frustrirani, nezadovoljni, a uporno šutimo, radimo i snalazimo se uz pomoć pedagoga, logopeda i defektologa, ako ih naravno imamo u školi. Veselimo se svakom napretku kojeg vidimo i uporno čekamo bolja vremena.

I dok se svi oporavljamo od „šokova” – novih i starih – vijest o provjeri plivanja na oglasnoj ploči me, kao i svakog učitelja razredne nastave, strašno razveselila. Svakodnevni odlasci na bazen, uz dnevno održanu nastavu, četiri tjedna uzastopno, bit će dodatni udarac na moj džep, ali i na moje opće stanje izdržljivosti. Negdje bih između valjda trebala nešto i pojesti, popiti, a to plaćam ja, tko drugi? Srećom da za sada još ne moram i zaplivati jer bi mi kupnja novog kupaćeg kostima bio dodatni trošak.

Preživjet ćemo - vi, mi, ja i oni, a vjerujem da će nam svima ovaj početak školske godine ostati u dugom, čak i u toplom sjećanju. Ako ništa drugo, onda zbog onih najmlađih koji prvi puta čuju školsko zvono i kojima je ovih dana suuuuuuuper – sa ili bez knjiga!

Darja Mrđen

...NOVOSTI.. NOVOSTI..NOVOSTI.. NOVOSTI..NOVOSTI.. NOVOSTI...

2. lipnja Predstavnicima Sindikata, na poziv povjerenice gđe. Katarine Borko, posjetili školu Vladimira Nazora u Pribislavcu, te na sastanku sindikalne podružnice razgovarali o problemima s kojima se zaposlenici susreću u radu s učenicima romske nacionalnosti. Sindikalnim članovima predstavljene aktivnosti koje je u rješavanju spomenutih problema poduzimao Sindikat, odnosno Županijsko vijeće Međimurske županije.

9. lipnja Predsjednik Sindikata sudjelovao, na poziv povjerenika Stjepana Pisačića, na sastanku sindikalne podružnice u Srednjoj školi Zlatar. Na sastanku se najviše razgovaralo o posljedicama svibanjskog štrajka i sadržaju Sporazuma potpisanog između dijela sindikata javnih službi i Vlade Republike Hrvatske.

15. lipnja Na tiskovnoj konferenciji „Odlučno odbijanje smanjenja plaća zaposlenim u obrazovanju“ predstavljeni rezultati referenduma o prihvatljivosti Dodatka Sporazumu o osnovici za plaće u javnim službama. **Na referendum je, prema podacima pristiglim iz 266 od 315 osnovnih i srednjih škola, izašlo 5352 članova. Za prihvaćanje Sporazuma izjasnilo se 893 člana ili 17% dok se protiv Sporazuma izjasnilo 4417 članova ili 83%.**

16. lipnja Predstavnicima Sindikata sudjelovali u radu Županijskog vijeća Krapinsko-zagorske županije održanom u Krapinskim toplicama. Uz aktualnosti u Sindikatu na sastanku se razgovaralo o temama sa 7. sjednice Glavnog vijeća. Povjerenicima je predložen detaljan pregled svih aktivnosti koje je Preporod poduzimao vezano uz svibanjski štrajk u osnovnim i srednjim školama.

***Održana osnivačka sjednica podružnice Sindikata Preporod u Glazbenoj školi Alberta Štrige u Križevcima. Za povjerenicu izabrana Marija Čikara, a za zamjenicu sindikalne povjerenice Dunja Bičanić Todorović. Čestitamo!**

3. srpnja Predsjednik Sindikata, na poziv povjerenika Krunoslava Nikšića, sudjelovao na sastanku podružnice u Osnovnoj školi Ivana Rabljanina na Rabu. Posebnu pažnju članova privukle su informacije o restrikcijama u školstvu, sindikalnom odgovoru na restriktivne mjere te informacije o predstojećim promjenama postojeće norme učitelja i stručnih suradnika.

7. srpnja Predsjednik Sindikata u Područnom uredu u Splitu održao tiskovnu konferenciju „Osnovno i srednje školstvo nakon Primorca: Nerealizirani projekti, neispunjena obećanja,

povećanje nastavničke norme, sudske tužbe, prekid dijaloga sa sindikatima...“ Na tiskovnoj konferenciji, uz predsjednika Sindikata, sudjelovali Vladimir Gudelj Velaga i Sebastijan Troškot.

8. srpnja Održana osnivačka sjednica podružnice Preporoda u Turističkoj i ugostiteljskoj školi u Dubrovniku. Za povjerenicu izabrana Vesna Kraljević, a za zamjenicu sindikalne povjerenice Vera Škerlj. Čestitamo!

13. srpnja Održana tiskovna konferencija „Osnovno i srednje školstvo – najveća žrtva i drugog ovogodišnjeg rebalansa proračuna“ na kojoj je novinarima predstavljena detaljna analiza prijedloga 2. ovogodišnjeg rebalansa državnog proračuna.

21. srpnja Predsjednik Sindikata sudjelovao na zajedničkom sastanku predstavnika sindikata državnog i javnog sektora s predstavnicima sindikata javnih poduzeća udruženih u Nezavisne hrvatske sindikate. Na sastanku se definirao stav NHS-a povodom predloženih vladinih antirecesijskih mjera.

23. srpnja Predsjednik Sindikata sudjelovao na tiskovnoj konferenciji Nezavisnih hrvatskih sindikata na kojoj su predstavnici sindikata udruženih u NHS iznijeli stavove svojih sindikata o kriznim mjerama Vlade RH i predstojećim prosvjednim aktivnostima.

28. srpnja U Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa predsjednik Sindikata se sastao sa ministrom Radovanom Fučkom. Razgovaralo se o sadržaju više pravilnika koji će se uskoro donijeti, situaciji oko udžbenika i ostalim aktualnostima u školstvu. Na sastanku sudjelovao i državni tajnik za srednje školstvo Željimir Janjić.

30. srpnja Sindikat priopćenjem reagirao na retroaktivnu primjenu tzv. kriznog poreza zaposlenim u državnim i javnim službama.

31. srpnja Sindikat Preporod uputio Ministarstvu Primjedbe SZHS Preporod na Nacrt Pravilnika o normi radnika u srednjoškolskoj ustanovi. Među primjedbama posebno se ističu primjedba na nastavničku normu, primjedba na normu voditelja stručne prakse i primjedba na normu rada ispitnih koordinatora. Kako se radi tek o Nacrtu, dakle, još ne čak ni o Prijedlogu, sadržaj spomenutog dokumenta za sada nije za javnost.

31. kolovoza Održano Županijsko vijeće Splitsko-dalmatinske županije. Na sastanku je sudjelovao i predsjednik Sindikata. Razgovaralo se o točkama dnevnog reda sa 8. sjednice Glavnog vijeća. Posebnu pažnju povjerenika privukle su informacije vezane uz predstojeće prosvjede.

1. rujna Održana tiskovna konferencija „Zapošljavanje u osnovnim i srednjim školama Splitsko-dalmatinske županije“ s koje se javnost upoznala s problemima, propustima i nepravilnostima u radu Ureda državne uprave. * Predsjednik i pravnik Sindikata, kao i vršitelj dužnosti voditelja Županijskog ureda u Splitu i županijski povjerenik Splitsko-dalmatinske županije, sastali se u Splitu s pomoćnikom predstojnice Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji g. Nevenom Čurkovićem. Razgovaralo se isključivo o problemima u radu Komisije za zbrinjavanje tehnoloških viškova.

2. rujna Održan sastanak Središnjeg odbora Nezavisnih hrvatskih sindikata. Razgovaralo se o predlošku ustavne tužbe kojom će članovi i povjerenici moći pred Ustavnim sudom osporavati zakonitost kriznog poreza. Na sastanku je definirano stav sindikalne središnjice o predstojećim sindikalnim prosvjedima. * Predsjednik Sindikata sastao se s državnim tajnicom gđom Dijanom Vican. Najviše se razgovaralo o sadržaju više pravilnika koji će uskoro biti donešeni, odnosno o sadržaju Nacionalnog okvirnog kurikula.

4. rujna Održana tiskovna konferencija „Problemi koji će obilježiti osnovno i srednje školstvo u novoj školskoj godini“ na kojoj su pojedinačno iznijeti stavovi Sindikata o udžbeničkom kaosu, tehnološkim viškovima u školama, državnoj maturi, kalendaru školske godine, kašnjenju pravilnika, nižem pedagoškom standardu i radno-pravnom statusu zaposlenih u Križevcima. * U Glazbenoj školi Alberata Štrige održan sastanak sa članovima novoosnovane podružnice ali i ostalim zaposlenicima škole. Na sastanku se razgovaralo o problemu norme rada zaposlenih u glazbenim školama ali i kašnjenju s isplatom troškova prijevoza zaposlenicima. * Održan sastanak Županijskog vijeća Koprivničko-križevačke županije. Posebnu pažnju povjerenika privukle su informacije o novinama u pravilnicima čije se donošenje naskoro očekuje.

24SATA

NOVI LIST

SLOBODNA DALMACIJA

Večernji list

Jutarnji list

VJESNIK

prenosimo iz tiska...

